

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Lovavdelingen

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET
211
04.06.08
2008/00819-108

Deres ref.
200800819-/AVO

Vår ref.
200803393 EO TBH/mbb

Dato
04.06.2008

Vurdering av statsrådens habilitet ved tilsetting av barneombud

Vi viser til brev 22. mai 2008, der det bes om Lovavdelingens vurdering av spørsmålet om barne- og likestillingsminister Anniken Huitfeldt er inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for eller å delta i å treffe avgjørelse om utnevning av nytt barneombud.

Bakgrunnen for spørsmålet er den tilknytning en av de aktuelle kandidatene til stillingen, Tone Fløtten, har til barne- og likestillingsministeren. I brevet fra Barne- og likestillingsdepartementet er det opplyst at Fløtten "pt ikke [er] søker til stillingen, men har blitt vurdert av Delphi Consulting og signalisert interesse for å søke." Delphi Consulting er et rekrutteringsselskap som bistår departementet i tilsettingsprosessen. Lovavdelingen er bedt om å vurdere statsrådens habilitet under forutsetning av at Fløtten melder seg om søker til stillingen som barneombud. Vi legger følgende redegjørelse fra Barne- og likestillingsdepartementet til grunn for vår vurdering:

"Tone Fløtten er assisterende daglig leder i forskningsstiftelsen Fafo og forskningssjef på Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning. Videre er Fafos daglig leder sykemeldt, og Fløtten fungerer som daglig leder i Fafo i hans sykefravær.

Statsråd Huitfeldt er ansatt i forskningsstiftelsen Fafo. Statsråden arbeidet i Fafo i perioden 2000-2005, og har etter dette hatt permisjon fra sin stilling der. Fløtten er følgelig statsrådens overordnede i relasjon til statsrådets ansettelsesforhold i Fafo.

Statsråden og Fløtten har videre hatt normal kollegial kontakt i kraft av deres stillinger i Fafo, herunder deltakelse på Fafos julebord og sporadiske møtepunkter i kantinen. De kjente ikke

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersgt. 42

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org. nr.: 972 417 831

Lovavdelingen
Telefaks
22 24 27 25

Saksbehandler
Thomas Bruusgaard
Høgseth
22 24 27 63

hverandre før Huitfeldt ble ansatt i Fafo i 2000. Statsråden og Fløtten var tilknyttet to forskjellige avdelinger i Fafo.

I tillegg har statsråd Huitfeldt og Fløtten deltatt på en privat middag sammen hos en felles venninne for noen år siden, hvor 6 - 8 andre personer også deltok. I forbindelse med et 8. mars-arrangement som statsråden og en felles venninne arrangerte i fjor, ble Fløtten invitert av deres felles venninne. Fløtten deltok ikke på arrangementet.

Fløtten har videre holdt foredrag for Arbeiderpartiets programkomite ved to anledninger i løpet av det siste året, hvor statsråden er et av medlemmene. Det var ikke statsråden som forespurte Fløtten om å holde foredragene. Da programkomiteens møte ble forsinket, sendte statsråd Huitfeldt en tekstmeling til Fløtten og orienterte om forsinkelsen. Videre mottok Huitfeldt en gratulasjonshilsen på tekstmelding fra Fløtten, da hun ble utnevnt til barne- og likestillingsminister i februar, som ikke ble besvart.

Statsråden og Fløtten har ikke partimessige forbindelser og har heller ikke vært hjemme hos hverandre privat. De har ikke hatt kontakt i forbindelse med søknadsprosessen til stillingen som barneombud.”

I saken opptrer barne- og likestillingsministeren dels i egenskap av departementssjef, dels i egenskap av regjeringsmedlem. Reglene om inhabilitet i forvaltningsloven kapittel II gjelder direkte for en statsråd i egenskap av departementssjef, og vi vurderer først spørsmålet med utgangspunkt i denne rollen.

Ingen av habilitetsreglene i forvaltningsloven § 6 første ledd kommer til anvendelse. Etter forvaltningsloven § 6 annet ledd er en offentlig tjenestemann inhabil der ”særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet”. Bestemmelsen åpner for en bred, skjønnsmessig vurdering av vedkommende tjenestemanns tilknytning til saken eller dens parter, der det blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen kan innebære en ”særlig fordel, tap eller ulempe”, for tjenestemannen selv eller noen vedkommende har ”nær personlig tilknytning til”.

I saken her er det spørsmål om det forhold at barne- og likestillingsministeren er på permisjon fra en stilling i forskningsstiftelsen Fafo, der Fløtten er en av hennes overordnede, eventuelt kombinert med et mer personlig preget tilknytningsforhold mellom de to, fører til inhabilitet.

Lovavdelingen har tidligere lagt til grunn at kollegiale samarbeidsforhold normalt ikke vil føre til inhabilitet i seg selv, se blant annet vår uttalelse i brev 30. januar 2008 (snr. 2008/00532) med henvisninger. Dette må etter vårt syn være utgangspunktet, selv om samarbeidet er omfattende og strekker seg over lang tid. Det er først og fremst når samarbeidet er særlig nært og omfattende at det vil kunne oppstå spørsmål om inhabilitet av den grunn alene. Selv i disse situasjonene vil det likevel oftest være slik at også andre tilknytningsmomenter eller interesser i saken enn selve samarbeidsforholdet må foreligge for at det skal være aktuelt å konstatere inhabilitet.

Samarbeidet på et arbeidssted vil i mange tilfeller føre til en viss kontakt mellom kolleger også utenfor arbeidssituasjonen. Vi ser det slik at en sosial omgang som ikke går ut over det som er vanlig i kollegiale forhold, ikke vil medføre andre konsekvenser for habilitetsvurderingen enn det som fremgår av avsnittet foran. Vi antar at den sosiale omgangen først får selvstendig betydning for habilitetsvurderingen når den utvikler seg til et personlig vennskapsforhold, og at det da først og fremst er selv vennskapsforholdet som er av betydning. I forvaltningsrettslig praksis og teori er det antatt at det bare er nære vennskap og skarpe og direkte motsetningsforhold som i seg selv kan føre til inhabilitet etter § 6 annet ledd. Vanlig godt bekjentskap og samarbeid vil derimot i seg selv ikke medføre inhabilitet. Se blant annet Lovavdelingens uttalelse i brev 15. januar 2008 (snr. 2008/00112 EO) med henvisninger.

Lovavdelingen kan ut fra det opplyste ikke se at samarbeidet mellom barne- og likestillingsministeren og Fløtten har vært særlig nært eller omfattende. Den sporadiske kontakten mellom de to, av dels privat og dels faglig og politisk karakter, har etter vårt syn, hverken i seg selv eller sett i sammenheng med deres kollegiale samarbeid, betydning for statsrådets habilitet i denne saken.

Det avgjørende spørsmålet er etter Lovavdelingens syn derfor om statsrådets tilsetningsforhold i Fafo, som hun har hatt permisjon fra siden 2005, kan gjøre henne inhabil fordi Fløtten i dette tilsetningsforholdet er hennes overordnede. Dersom statsråden sier opp sin stilling i Fafo, antar vi at det tidligere tilsetningsforhold ikke kan gjøre henne inhabil til å vurdere en eventuell søknad fra Fløtten.

Dersom tilsetningsforholdet står ved lag, fremstår habilitetsspørsmålet som mer tvilsomt. Vi viser her til Frihagen: Inhabilitet i forvaltningen (1985) s. 347 jf. s. 252, som viser at man her befinner seg i en grensesone.

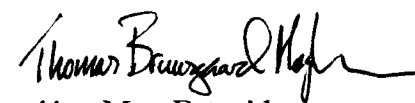
Vi legger til grunn at Fløtten virket i en stilling overordnet Huitfeldt før Huitfeldt fikk permisjon fra stillingen. Huitfeldt har således på et tidligere tidspunkt stått i et underordningsforhold til Fløtten, og dette kan gjenoppstå dersom Huitfeldt vender tilbake til sin stilling i Fafo etter permisjon. Oppnevningen av barneombud gjelder en særlig uavhengig stilling, til forskjell fra en ordinær tilsetting i departement eller direktorat, og det kan hevdes at dette tilsier større varsomhet ved habilitetsvurderingen. I tillegg kommer at den aktuelle prosessen om oppnevning av barneombud tidligere har reist habilitetsspørsmål. Det kan trekke i samme retning at Fløtten øyensynlig ikke har søkt innen den ordinære søknadsfristens utløp, men eventuelt søker først på bakgrunn av undersøkelser av og henvendelse fra et konsulentfirma som her handler på oppdrag av Barne- og likestillingsdepartementet.

Under disse omstendigheter er Lovavdelingen tilbøyelig til å tilrå at statsråd Huitfeldt fratrer ved behandlingen av oppnevning av nytt barneombud dersom forskningssjef

Tone Fløtten ved Fafo er søker og statsråden fortsatt har permisjon fra sin stilling ved Fafo.

Med hilsen

for Inge Lorange Backer
ekspedisjonssjef

for Aina Mee Ertzeid
fung. lovrådgiver